

Kanjertraining gedrags/anti-pestprotocol Zijlwijschool

De school moet een veilige omgeving voor alle kinderen op school zijn. De Zijlwijschool probeert pesten te voorkomen door van te voren te investeren in het sociaal emotioneel sterker maken van kinderen, groepsdynamiek en duidelijke regels. Zo worden er het hele jaar lessen met de kanjertraining gegeven en besteden we in de eerste zes weken extra aandacht hieraan (de gouden weken).

Onze ervaring is dat iedereen kan bijdragen aan een veilige omgeving waar minder gepest wordt, maar dat we het helaas niet helemaal kunnen voorkomen. Wanneer we signalen krijgen van pesten of andere zaken waarbij kinderen zich niet veilig voelen, dan maken we ons sterk om deze situatie te veranderen. We zijn er voor elkaar!

Van pesten hebben veel kinderen last: natuurlijk de kinderen die gepest worden, maar ook de kinderen die het zien gebeuren. Zelfs de kinderen die pesten (meestal zijn ze met een groep) kunnen last hebben van hun gepest. Ook ouders en leerkrachten kunnen op diverse manieren last hebben van pesten in de klas. Pesten raakt ons allemaal!

Plagen of pesten

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig onderscheid is deze:

Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. We hebben iedereen nodig om voor elkaar te zorgen (kinderen, overblijf vrijwilligers, leerkrachten, ouders)

Je kunt bij pesten denken aan:

1. altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen;
2. zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
3. een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
4. briefjes doorgeven;
5. beledigen, negeren, isoleren, etc;
6. opmerkingen maken over kleding;
7. buiten school opwachten, slaan, schoppen, duwen, trekken, spugen, krabben;
8. op weg naar huis achterna rijden en/of naar het huis van het slachtoffer gaan
9. bezittingen afpakken, verstoppert of stuk maken;
10. schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer;

11. imiteren, najouwen, dreigen, dwingen om iets af te geven of te doen negeren, uitsluiten, buiten sluiten;
12. pesten via sociale media/cyberpesten.

Preventie van pesten en hoe gaan we gewenst met elkaar om

Preventie van pesten betekent dat we gericht werken om het pesten te voorkomen door het scheppen van een veilige omgeving.

Regels

Bij een veilige omgeving horen ook regels. Onze basisregels zijn de regels van kanjer:

1. We vertrouwen elkaar
2. We helpen elkaar
3. Niemand speelt de baas
4. Niemand lacht uit
5. Niemand doet zielig

Jaarlijks geven de kinderen in hun eigen groep een aanvulling op deze vastgestelde basisregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Groepsregels komen regelmatig terug in klassengesprekken. Daarnaast meten we bij de kinderen dmv vragenlijsten (KANVAS) hoe de kinderen zich op school voelen en bespreken dit.

Openheid

Pesten moet bespreekbaar zijn. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en pesten worden expliciet besproken in de klas. Niet alleen als het pesten voorkomt, maar ook tussendoor. Door het aan de orde te stellen ontstaat erkenning en het gevoel dat pesten best bespreekbaar is. De kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze ergens terecht kunnen als het hun gebeurt, of als ze zien dat het een ander gebeurt. Ze moeten weten dat praten geen klikken is

Voorbeeldfunctie

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een positief klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met

elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Communicatie binnen het team

De groepsleerkrachten praten regelmatig in het team over pesten. Ze wijzen elkaar op situaties die ze gesignaleerd hebben of hebben vernomen via derden.

Communicatie tussen team en ouders

Ouders moeten het gevoel hebben dat ze bij het team terecht kunnen wanneer ze vermoedens hebben dat hun kind gepest wordt. Dit geeft het team de mogelijkheid om uit te zoeken hoe het zit. Hierna kunnen de bevindingen weer met de ouders worden besproken. Het is belangrijk dat ieder lid van het team de ouder verwijst naar de groepsleerkracht van het kind. **De groepsleerkracht heeft de regie** en kan dan beslissen of het noodzakelijk is dat er anderen worden betrokken.

Signalering van pestgedrag

Het kan voorkomen dat de preventieve maatregelen niet werken. Het is dan goed om te weten wat de signalen zijn die de pester, het gepeste kind en de groep uitzenden. De leerkrachten en de ouders kunnen deze signalen dan waarnemen. We blijven samen alert.

De belangrijkste signalen zijn dat het slachtoffer:

- Zich niet veilig voelt op school;
- Vaak niet naar buiten wil;
- Niet graag naar situaties wil waarin de groepsleerkracht niet aanwezig is;
- Vaak treuzelt na schooltijd;
- Slechtere leerprestaties heeft;
- Zich minder goed kan concentreren;
- Vaak alleen is of zich afzondert;
- Niet samenwerkt met andere kinderen;
- Zelf (terug)pest Anti-pestprotocol.

Overige kenmerken zijn

- De pester voelt zich sterker door het pesten;
- Er is veel onrust in de groep;
- Er is veel concurrentie binnen de groep;
- Er spontaan veel vechtpartijen zonder duidelijke oorzaak.

Pauze

De Zijlwijkschool werkt met een partner voor de TussenSchoolse Opvang (TSO). De TSO regelt de lunchpauze. Met de TSO liggen afspraken hoe de school en de TSO samen met de kinderen de sfeer in de pauzes goed houdt. Wanneer situaties niet goed gaan zijn er afspraken om elkaar te informeren. Op deze manier houdt de leerkracht overzicht en kan wanneer nodig handelen.

Cyberpesten

Kinderen ontmoeten elkaar ook digitaal. In ons ICT protocol hebben we duidelijke gedragsregels vastgesteld over internet gebruik. Dit geeft de kinderen tijdens schoolplein weinig mogelijk elkaar online te ontmoeten. **Te verwachten is dat cyberpesten/online-pesten met name na schooltijd zal plaatsvinden. Wanneer dit gesignaleerd wordt, nemen wij als school onze gedeelde verantwoordelijkheid.** De stappen zoals later beschreven worden dan gevolgd. Omdat het gedrag buiten schooltijd plaatsvindt, zal de verantwoordelijkheid met name daar opgepakt moeten worden.

Aanpak pestgedrag

Stap 1: Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

Stap 4: Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. Ook worden incidenten genoteerd in het **leerlingvolgsysteem**. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. De leerkracht informeert ouders globaal over toedracht en oplossing.

Bij de **derde incidentmelding** of wanneer blijkt dat het pesten al **langere tijd** gaande is worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruziepestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Er wordt ook gekeken naar het protocol grensoverschrijdend gedrag. Het kan zijn dat dit protocol voor de leerling die pest gaat gelden.

De school kan gezien de ernst van een situatie ouders en pestende leerling vragen om op school te komen voor een gesprek. De school kan ervoor kiezen de pestende leerling pas na

het gesprek met ouders en of leerling weer om de klas toe te laten. Dit kan een maatregel zijn die beschreven is in het protocol grensoverschrijdend gedrag.

Bij cyberpesten worden de ouders van de betrokken leerlingen direct op de hoogte gebracht.

Begeleiding

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Ook andere kinderen kunnen bij de begeleiding worden ingeschakeld.

Begeleiding van de gepeste leerling: Medeleven tonen, luisteren en vragen zijn cruciaal: praten of schrijven hierover lucht op! In overleg met IB en ouders kan gekeken worden of een kind begeleiding nodig heeft.

Begeleiding van de pestende leerling: Pesten is verboden en wij houden ons aan deze regel. We straffen als het kind pest en belonen (schouderklopje) het als kind zich aan de regels houdt. Daarnaast kan er wanneer nodig met de IB-er een plan gemaakt worden. Wat heeft de pester zelf nodig om het pesten niet meer nodig te hebben.

Begeleiding van groep/kinderen rondom pester en gepeste: Wanneer er sprake is groepssituatie zal ook op dit niveau gehandeld moeten worden. Bij deze situatie zal de intern begeleider meedenken.

In alle bovenstaande situaties kunnen ouders ook een hulpvraag hebben. Met deze vragen kunnen we als school meedenken. Tips voor ouders zijn:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.